

Keuzelijst 2026 - 2027

Geschiedenis

senia
samen een eigen verhaal

verantwoording van de keuzeijst

Deze keuzelijst is samengesteld door de Senia-werkgroep geschiedenis. Heb je vragen of opmerkingen over de keuzelijst? Stuur dan een e-mail naar geschiedenis@senia.nl. De werkgroep van dit jaar bestaat uit de volgende Senia leden: Cunera Klijn, Marten de Vries, Martien Rietbergen, Marlies Quaedvlieg, Erica Boersma, Japke Huisman en Marion van Bussel (voorzitter).

probeer een ander genre

In deze keuzelijst zijn alleen de titels opgenomen van geschiedenis. Het is ook mogelijk om boeken uit een ander genre te kiezen. Kijk bijvoorbeeld eens bij kunstgeschiedenis, biografieën of filosofie. Via de website www.senia.nl zijn alle genres te vinden. Alle combinaties zijn mogelijk.

moeilijkheidsgraad

Het 🐱 geeft een indicatie van de moeilijkheidsgraad van het boek.

vrijwilligers

Senia wordt ondersteund door een enthousiaste groep vrijwilligers. Nieuwsgierig of een rol als vrijwilliger ook bij jouw behoeften aansluit? Bekijk de pagina senia.nl/word-vrijwilliger.

---

informatie & contact

Spoorstraat 15
8121 CK Olst

info@senia.nl
0570-562656
www.senia.nl

Volg ons op

Dirk Alkemade
Radical democratie. Pieter Vreede (1750-1837) en de Nederlandse revolutie

G26-01 | Boom uitgevers
2025 | 424 pagina's

Radical democratie vertelt voor het eerst het levensverhaal van Pieter Vreede (1750-1837), de grondlegger van de democratie in Nederland.

Eeuwenlang gold democratie als een gevaarlijke regeringsvorm. Dat veranderde eind achttiende eeuw, toen radicale revolutionairen in Nederland streidden voor vrijheid, gelijkheid en volksinvloed. Pieter Vreede, een Leidse schrijver en wolfabrikant, was een van de leiders van deze radicale beweging.

Als aanvoerder van de patriottenbeweging in Holland leidde hij het verzet tegen de Oranjes en de regenten. In 1798 pleegde hij een staatsgreep die de weg vrijmaakte voor de eerste Nederlandse grondwet. Deze *Staatsregeling* vormt nog altijd een democratisch hoogtepunt in de Nederlandse geschiedenis.

Radical democratie is zowel een biografie van Pieter Vreede als een ideeëngeschiedenis van het democratisch denken aan het einde van de achttiende eeuw. Erg actueel in deze tijd waarin de grondvesten van de democratie ter discussie staan.

Eleanor Barraclough
Verborgene levens. Wat de nieuwe vondsten ons vertellen over de Vikingtijd
G26-02 | Uitgeverij Omniboek
2025 | 294 pagina's

Dit boek gaat niet over de strijd-lustige Vikingen die we kennen uit films en stripverhalen, maar over

gewone mensen. Aan de hand van een groot aantal archeologische bronnen beschrijft de auteur hoe zij leefden. Door de vele tot de verbeelding sprekende verhalen en illustraties komt haar verhaal tot leven. Een nieuwe (Viking) wereld gaat voor de lezer open.

Marc Boone
Ambitie & ondergang. Pieter Lanchals en de geldhonger van de Bourgondische vorsten
G26-03 | Sterck & De Vreese
2025 | 303 pagina's

De prachtige, schitterende façade van de Bourgondische tijd, heeft een gruwelijke achterkant.

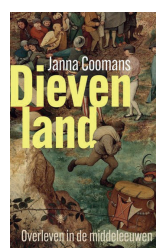
Dat laat het boek *Ambitie & Ondergang* bijzonder duidelijk zien.

Op een schavot op de Grote Markt van Brugge werd Pieter Lanchals op gruwelijke wijze ondervraagd en onthoofd. Hij was een topambtenaar. Zijn dood, 22 maart 1488, was een eindpunt in de strijd van de onderdanen. Symbool voor die strijd staat het verhaal over Pierquin/Pieter Lanchals die opklom van loopjongen tot topambtenaar. Hij bepaalde mede het financiële beleid. Zo kwam hij in contact met vorsten, prelaten, hoge edellieden en met de grote Italiaanse bankiershuizen. Zijn naam zou in de 19e eeuw zelfs nog verbonden worden aan een legende over Brugge. De zeer kostbare uitbouw van de Bourgondische centrale staat, in de periode 1470-1500, moest door de onderdanen worden betaald. Over die strijd gaat het in dit prachtig vormgegeven boek met zijn meer dan schitterende, duidelijke illustraties.

Victor D. Cha & Ramon Pacheco Pardo
Korea. Een nieuwe geschiedenis van Zuid & Noord
G26-04 | Meulenhoff Boekerij
2025 | 268 pagina's

Korea is regelmatig in het nieuws. Dan gaat het vaak om een nieuwe raketlancering in het Noorden of over de Zuid-Koreaanse popcultuur. Maar wat weten we nu echt van beide landen? In hun boek *Korea. Een nieuwe geschiedenis van Zuid & Noord* bieden auteurs Victor D. Cha en Ramon Pacheco Pardo een overzicht van de Koreaanse geschiedenis vanaf de Japanse bezetting in 1905 tot op de dag van vandaag. Zij bespreken de politieke, economische en culturele ontwikkelingen in zowel het Noorden als het Zuiden. Beide landen zijn het product van de Koude oorlog en dus is er ook veel aandacht voor de internationale politieke context. Aan het eind van hun boek bespreken de auteurs de problemen bij een hereniging van beide Korea's, een hereniging die er naar hun stellige overtuiging, vroeg of laat zal komen.

Janna Coomans
Dievenland. Overleven in de middeleeuwen
G26-05 | De Bezige Bij
2025 | 307 pagina's

Janna Coomans, *Dievenland. Overleven in de middeleeuwen* won de Libris Geschiedenisprijs 2025. Zoals de titel al aangeeft, gaat dit boek over de rafelrand van de laatmiddeleeuwse samenleving, over de wereld van dieven en diefstal, arme mensen en landlopers waarbij de focus ligt op de periode van 1450-1550.

Het boek gaat niet alleen over dieven, maar ook over het dagelijks leven en over sociale relaties. *Dievenland* biedt dus meer dan de titel suggereert.

Het boek is gebaseerd op archiefonderzoek van met name de stadsarchieven van Deventer en Kampen met daarin lijsten van diefstallen, bekentenissen en de toegemeten straffen. Ook de archieven van de meierij van 's-Hertogenbosch leverden informatie.

Caroline Hanken

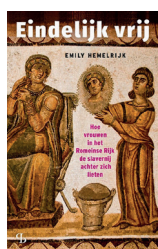
Vrouw en meid. Een geschiedenis van het leven binnenshuis 1550-1950

G26-06 | Uitgeverij Atlas Contact
2025 | 258 pagina's

Vrouw en meid vertelt het verhaal van de (me)vrouw en haar (dienst)meid die gezamenlijk het hart van het huishouden vormden. Eeuwenlang hielden zij de boel binnenshuis gaande, maar ook weerspiegelt dit duo hoe sociale relaties, genderrollen en klassenverschillen zich door de tijd heen ontwikkelden.

In *Vrouw en meid* werpt Caroline Hanken licht op deze vergeten geschiedenis. Zij brengt hun veranderende relatie tot leven met behulp van brieven, dagboeken, schilderijen en literaire bronnen: van de hechte samenwerking in de 16e eeuw tot de toenemende hiërarchie in de 18e, en de verdwijning van de dienstmeid in de 20e eeuw. Tegelijk verandert ook de rolverdeling tussen mannen en vrouwen, en verscherpt de grens tussen binnen- en buitenwereld.

Vrouw en meid biedt een rijk en verrassend en goed leesbaar perspectief op de geschiedenis van het huiselijk leven – en van de vrouw.

Emily Hemelrijk

Eindelijk vrij. Hoe vrouwen in het Romeinse Rijk de slavernij achter zich lieten

G26-07 | Uitgeverij Balans
2025 | 248 pagina's

Slavinnen waren onmisbaar: ze deden het kapsel van hun rijke meesteres en verzorgden haar kinderen. Anderen werkten in een schoenmakerij of loodgieterswerkplaats. En wist u dat er vrouwelijke gladiatoren waren? De Romeinse samenleving draaide op slavenarbeid. Sommigen lukte het om vrijgelaten te worden. Emily Hemelrijk beschrijft op boeiende wijze hoe het leven van slavinnen en vrijgelatenen in Rome en Italië eruitzag met het accent op de 1e en 2e eeuw. Ze maakte daarvoor gebruik van bijzondere bronnen: grafteksten en afbeeldingen die werden opgesteld door de vrijgelatenen zelf.

Honor Cargill-Martin

Messalina. De eigenzinnigste vrouw van Rome

G26-08 | Uitgeverij Omniboek
2024 | 248 pagina's

Valeria Messalina (20?-48) was echtgenote van keizer Claudius (41-54). Haar levensloop sprak zeer tot de verbeelding en in de geschiedschrijving en in diverse kunstuitingen neemt zij dan ook een opmerkelijke plaats in. Honor Cargill-Martin gaat in dit boek na wat er van die verhalen waar is of zou kunnen zijn, een hele klus, want bronnen zijn schaars. Haar conclusies zijn niet mals.

Geert Mak

Wisselwachter. Amerika-Europa 1933-1945

G26-09 | Uitgeverij Atlas Contact
2025 | 568 pagina's

In *Wisselwachter* vertelt Geert Mak het fascinerende verhaal van Harry Hopkins, vertrouweling, vriend en naaste adviseur van de Amerikaanse president Franklin Delano Roosevelt (1933-1945). Fascinerend omdat op deze wijze een inblikje wordt gegeven in het Witte Huis en de wijze waarop er beleid gemaakt wordt. En fascinerend omdat dit beleid zijn stempel drukte op de gehele 20e eeuw: in de economische crisis van de jaren dertig als democratisch alternatief voor de verleidingen van het totalitarisme en door in de Tweede Wereldoorlog in weerwil van het Amerikaanse isolationisme onvoorwaardelijk partij te kiezen tegen de bedreiging van het nationaalsocialisme.

Richard Overy

Regen van verwoesting. De bombardementen op Japan, 1945

G26-10 | Uitgeverij Omniboek
2025 | 174 pagina's

In zeer indringende beschrijvingen maakt de auteur duidelijk hoe de burgers in Japan door het oorlogsgeweld, in het bijzonder door de atoombommen, getroffen werden.

De hoofdvraag voor hem is: hoe zinnig waren die bombardementen in het licht van het (sneller willen) beëindigen van de oorlog? Hij komt tot verbijsterende conclusies...die heden ten dage invloed zouden moeten hebben! Mag je als aangevallene echter al die middelen inzetten tegen burgers?

Aan de oorlog tegen Japan wordt in Nederland maar weinig aandacht besteed. Terwijl 'wij' er, door Ne-

derlands-Indië, toch heel dicht bij betrokken waren.

Dit zeer bijzondere boek kan die leegte deels opvullen.

Stephan Steinmetz

De tien van Den Haag. Topambtenaren tijdens de bezetting

G26-11 | Boom uitgevers 2025 | 250 pagina's

Hoe verwijtbaar was het gedrag van de tien topambtenaren die met het vertrek van de regering naar Londen leiding moesten geven aan het Nederlandse overheidsapparaat gedurende de bezettingsjaren? In zijn voor de Libris Geschiedenisprijs 2025 genomineerde boek *De tien van Den Haag* probeert Stephan Steinmetz die vraag te beantwoorden door na te gaan hoe zij van dag tot dag moesten reageren op de Duitse beleidsvoorstellen. Wat konden zij nog wel voor hun verantwoording nemen en wat niet meer? Maar wat was het alternatief wanneer zij medewerking weigerden? En was er misschien ook een tussenweg? Het zijn geen gemakkelijke vragen en er bestaat dus ook geen eenvoudig antwoord. Uiteindelijk komt Steinmetz tot een zorgvuldig afgewogen oordeel over waar het toch mis is gegaan.

Frank Trentmann

Uit de schaduw. De Duitsers 1942-2022

G26-12 | De Arbeiderspers | Singel Uitgeverijen 2024 | 866 pagina's

Hoe vonden de Duitsers zichzelf opnieuw uit na de ineenstorting van het naziregime? Daarover gaat het boek *Uit de schaduw*.

De Duitsers 1942-2022 van Frank Trentmann. In grote lijnen is het een succesverhaal. Duitsland nam verantwoordelijkheid en transformeerde in een internationaal gerespecteerde democratie. De Duitse 'verwerking van het verleden' (Vergangenheitsbewältigung) werd een inspiratiebron voor andere samenlevingen om af te rekenen met hun eigen beladen geschiedenissen.

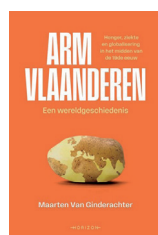

Erik de Lange

De laatste dagen van Barbarije. Hoe piraterij verdween van de Middellandse Zee

G26-13 | Uitgeverij Prometheus 2025 | 253 pagina's

'Bloeddorstige fanatiekelingen en ondoordringelijke moslims', zo stonden de Noord-Afrikaanse kapers bekend in Europa. Europese landen gingen begin 19e eeuw de bestrijding van Barbarijse kaperij zien als een gedeelde veiligheidskwestie. Noord-Afrikaanse heersers werden gedwongen hun kaapvaart op te geven. In dit levendig geschreven boek leest u hoe het verzet van Noord-Afrikaanse leiders leidde tot steeds ingrijpendere Europese veiligheidsmaatregelen. U maakt kennis met allerlei betrokkenen: ministers van (grote) Europese landen, diplomaten, de dey van Algiers, marinecommandanten, gekaapte handelaars en hun ongerust achtergebleven vrouwen.

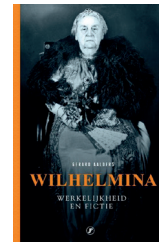

Maarten van Ginderachter

Arm Vlaanderen: een wereldgeschiedenis. Honger ziekte en globalisering in het midden van de 19de eeuw

G26-14 | Uitgeverij Horizon 2025 | 273 pagina's

De Antwerpse hoogleraar geschiedenis Maarten Van Ginderachter laat in zijn boek *Arm Vlaanderen: een wereldgeschiedenis* zien hoe Vlaanderen in het midden van de 19e eeuw geteisterd werd door honger en ziektes. Maar anders dan vaak gedacht, was dat niet enkel het gevolg van een primitief economisch bestel. Op basis van uitgebreid bronnenonderzoek maakt de auteur duidelijk dat veel van die problemen voortkomen uit een modern globaliseringsproces. En hij doet dat in een persoonlijke en verhalende stijl. Op basis van rapporten, verslagen, brieven van landverhuizers, archieven en literatuur verbindt hij zo de 'grote' ontwikkelingen in de wereldgeschiedenis met de 'kleine' verhalen van gewone mensen.

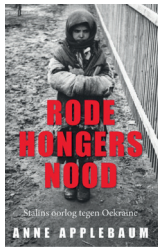
Gerard Aalders

Wilhelmina. Mythe, fictie en werkelijkheid

G19-01 | Just Publishers 2018 | 317 pagina's

Met dit boek pretendeert de schrijver niet een nieuwe biografie over Wilhelmina te schrijven. Hij wil wel haar rol in de oorlogsjaren diepgaand onderzoeken aangezien toen de parlementaire controle ontbrak. De Parlementaire Enquete Commissie (PEC) die na de oorlog het regeringsbeleid in Londen onderzocht, mocht of wilde de rol van de koningin niet onderzoeken of bespreken. In de verslagen werd zelfs haar naam niet genoemd. De auteur stelt de veelvuldige Wilhelminaverheerlijking aan de kaak en streeft naar een ontmaskering van het beeld dat de officiële biografen van haar hebben geschetst. Door de prikkelende schrijfstijl, soms

enigszins spottend, zal het boek zeker discussies uitlokken!

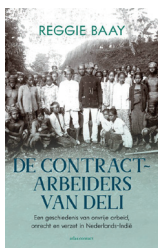

Anne Applebaum

Rode hongersnood. Stalins oorlog tegen Oekraïne

G19-02 | Ambo | Anthos
2018 | 343 pagina's

Een enorme, vergeten (?) hongersnood teisterde in de jaren 1932–1934 Oekraïne. In een boeiend en overtuigend boek weet de schrijfster tot in detail aan te geven waarom en waardoor Stalin met opzet deze ramp in Oekraïne liet plaatsvinden. In dit aangrijpende verhaal laat de schrijfster zien welke ellende en wreedheid de ene groep een andere groep moedwillig aan kan doen. Het laat ook zien hoe terecht het is dat het moedwillig veroorzaken van een hongersnood als strijdmiddel, sinds het jaar 2018, als een oorlogsmisdaad wordt beschouwd.

Reggie Baay

De contractarbeiders van Deli

G25-01 | Uitgeverij Atlas Contact
2024 | 237 pagina's

Hoe kon op de Nederlandse koloniale plantages op Oost-Sumatra in de 19e eeuw, na de afschaffing van de slavernij en de invoering van de 'ethische politiek', een systeem van pseudo-slavernij ontstaan en tot maar liefst 1942 (Japanse bezetting) in stand blijven? Duizenden Aziatische contractarbeiders werden met valse beloften geworven, naar Deli verscheept en te werk gesteld onder omstandigheden die erg lijken op

slavernij. Een goed, met passie en verontwaardiging geschreven boek over een vergeten periode in onze koloniale geschiedenis!

Elisabeth Badinter

Maria Theresia van Oostenrijk (1717-1780) Heerseres over de Zuidelijke Nederlanden en het Heilige Roomse Rijk

G24-01 | 2023
Uitgeverij Bornmeer | Noordboek
166 pagina's

De auteur, Elisabeth Badinter, is een bekende Franse filosofe en feministe. Zij benadert Maria Theresia van Oostenrijk vanuit een feministisch perspectief, door te benadrukken hoe zij haar rol als heerseres wist te combineren met haar rol als moeder en echtgenote. Het boek is veelal gebaseerd op brieven en andere persoonlijke documenten.

Julia Baird

Victoria, koningin. Een intieme biografie van de vrouw die een wereldrijk regeerde

G18-01 | Uitgeverij Nieuw Amsterdam
2017 | 567 pagina's

Met dit boek hoopt historica en journaliste Julia Baird de vele mythen die in de loop der jaren rond koningin Victoria zijn ontstaan te vervangen door een realistischer beeld. De schrijfster bestudeerde hiertoe veel persoonlijke documenten zoals dagboeken en brieven en de aantekeningen van Victoria's lijfarts. Dit stelde haar in staat een 'intieme biografie' te schrijven waarin een levendig en persoonlijk portret wordt geschilderd van Victoria's

persoonlijkheid, haar sympathieën en antipathieën, haar sterke en haar zwakke kanten. Victoria regeerde 63 jaar en zag de wereld om haar heen ingrijpend veranderen. Wij beleven het met haar mee in dit meeslepende boek dat leest als een roman.

Catharina Th. Bakker

De lijfarts van de Koning. Het avontuurlijke leven van Franz Joseph Harbour. 1776-1824

G22-02 | De Walburg Pers
2020 | 330 pagina's

De lijfarts van de Koning is een levendig geschreven biografie van een onbekende historische figuur, Franz Joseph Harbour, lijfarts van koning Willem I. Harbour leefde in een onstuimige tijd; hij werd geboren in de Elzas, een Duits-sprekend gebied dat tot Frankrijk hoorde. Hij maakte de Franse Revolutie van 1789 mee en in de nasleep daarvan veel oorlogen en grote maatschappelijke veranderingen. De man heeft in de loop van zijn leven veel hindernissen overwonnen, veel gereisd en een glanzende carrière gemaakt: van dorpsjongen uit de Elzas tot lijfarts van koning Willem I en grondlegger van de organisatie van de Nederlandse gezondheidszorg. Op de schutbladen van het boek is een kaart van Europa afgebeeld, waarin zijn reizen - met jaartallen! - worden weergegeven.

Het boek is onderhoudend geschreven, toont veel aspecten van de maatschappij tijdens en na de Franse revolutie en is rijk geïllustreerd.

Anthony Bale
Op reis in de Middeleeuwen

G25-02 |
Uitgeverij Balans
2023 | 334 pagina's

Op Reis in de Middeleeuwen is een intrigerend boek over de belevenissen van Europese reizigers in de late Middeleeuwen. Auteur Anthony Bale gebruikte zo'n 85 oorspronkelijke bronnen over reizen naar het Midden-Oosten, Azië en Indonesië. Voor de lezer gaat een wonderlijke wereld open, waarin werkelijkheid en fantasie dicht bij elkaar staan.

Rüdiger Barth & Hauke Friederichs
De grafdelvers. De laatste winter van de Weimarrepubliek

G20-01 |
Overamstel Uitgevers
2018 | 396 pagina's

De beschrijving van de hectiek van het dagelijkse politieke leven, samen met de - dan nog ongewisse - uitkomst van eigen handelen en dat van anderen voor de volgende dag, week, maand, maken dat dit boek voor een aparte lees-sensatie zorgt. Dat wat achteraf zo logisch lijkt, blijkt bij nadere beschouwing de zeer onzekere uitkomst te zijn van vele (mislukte) plannen en toevalligheden. In dit boek over de laatste drie maanden van de Weimarrepubliek (november 1932 tot januari 1933) ligt de nadruk op het denken en handelen van de politici en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Dit wordt afgewisseld met ervaringen, meningen en beschouwingen van niet direct bij de onderhandelingen betrokkenen, zoals journalisten, schrijvers, kennissen en familieleden van de hoofdper-

sonen. Door deze bijzondere opzet leest het boek regelmatig als een spannende thriller.

Johan Op de Beeck
Het verlies van België

G16-01 | Overamstel
Uitgevers
2015 | 480 pagina's

In dit onderhoudende boek reconstrueert de Belgische auteur minutieus de opstand van zijn land in 1830 tegen de Nederlanders. Het liep uit op een breuk tussen de twee landsdelen die sinds 1815 het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden hadden gevormd. Een ongelukkige hoofdrol in het verhaal speelt koning Willem I omdat hij met zijn tactloze beleid de tegenstellingen alleen maar groter maakte. Aan Belgische zijde geeft de auteur die rol aan de bevolgen journalist Louis de Potter die in zijn land de republiek wilde uitroepen. Maar uiteindelijk werd hij, net als de koning, een verliezer in de strijd om de macht. Het is zeer verhelderend om de opstand vanuit een Belgisch perspectief te bekijken. Het spannende relaas levert vooral Noord-Nederlanders nieuwe inzichten op!

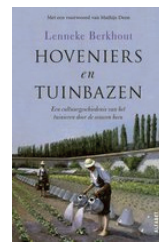

Bas von Benda-Beckmann
Het kleedje voor Hitler. Een familiegeschiedenis

G25-03 | Querido |
Singel Uitgeverijen
2023 | 662 pagina's

Winnaar van de Libris Geschiedenis Prijs 2024. Binnen de familie deed het verhaal de ronde over een kostbaar tafelkleedje met jachtaferelen

dat de familie aan Hitler zou hebben geschonken. Wat klopt er eigenlijk van dat verhaal en wat zegt het ons over het omgaan met het naziverleden in Duitse families? Opgroeiend in een Duits-Nederlands gezin raakte Bas von Benda-Beckmann al vroeg gefascineerd door de Tweede Wereldoorlog. U leest een boeiend familieverhaal waarin de grote geschiedenis en de kleine verhalen bijeenkomen.

Lenneke Berkhout
Hoveniers en tuinbazen. Een cultuurgeschiedenis van het tuinieren door de eeuwen heen

G24-02 | 2023
Alfabet Uitgevers
193 pagina's

Aan de hand van het leven en werk van hoveniers en kwekers verhaalt historicus Lenneke Berkhout over de fascinerende veranderingen in het tuinieren. Ze schrijft beeldend over de meester-hovenier van het Oranjehof, over plichtsgetrouwe tuinbazen in dienst van de adel en een eigenzinnige tuinarchitect. Op onderhoudende wijze komt u veel te weten over de ontwikkeling van tuinstijlen en tuinaanleg.

Marnix Beyen, Judith Pollmann & Henk te Velde
De Lage Landen. Een geschiedenis voor vandaag

G22-03 |
Ons Erfdeel VZW
2021 | 223 pagina's

De Lage Landen is een vergelijkende politieke geschiedenis van België en Nederland, geschreven

door de bekende Belgische en Nederlandse historici Marnix Beyen, Judith Pollmann en Henk te Velde. In België staan burgers wantrouwend tegenover de overheid terwijl Nederland juist een bestuurscultuur heeft. De auteurs onderzoeken waarom beide landen, ondanks hun gemeenschappelijke verleden, zulke verschillende politieke culturen ontwikkelden. Het boek beslaat de periode van de middeleeuwen tot en met nu en concentreert zich op een centraal, uitermate actueel thema: de verhouding tussen burgers en overheid. Enige voorkennis van de Nederlandse en Belgische geschiedenis is daarom noodzakelijk. De volhardende lezer van dit compacte, maar helder geschreven, boek wordt beloond met rake observaties en verrassende inzichten in de politieke verschillen tussen de Lage Landen. Het boek heeft alles in zich om tot een interessante discussie te leiden.

Cathalijn Boland
Reuchlins reis. De Holland-Amerika Lijn en de landverhuizers

G24-03 | 2023
Alfabet Uitgevers
397 pagina's

Reuchlins reis gaat over het leven van George Reuchlin, directielid van de Holland-Amerika-Lijn. Maar het is vooral een intrigerend inkijkje in de eind 19e eeuwse standenmaatschappij, het leven van de Rotterdamse elite en de grote stoomvaartmaatschappijen die leefden van de grote emigratiestromen vanuit Europa naar de VS.

Martin Bossenbroek
De Boerenoorlog

G14-03 | Athenaeum - Polak & Van Genneep
2012 | 570 pagina's

De (tweede) Boerenoorlog van Groot-Brittannië tegen de Boerenrepubliekjes Transvaal en Oranje-Vrijstaat trok destijds al veel belangstelling in ons land. Vanwege de veronderstelde stamverwantschap ging de sympathie vooral uit naar die 'arme' Boeren die door het hebbelijke imperialisme werden belaagd. De Engelsen gingen heel ver om de oorlog te winnen. De schrijver beschrijft de voorgeschiedenis en het verloop van het conflict vanuit verschillende invalshoeken: de jonge Nederlandse jurist Willem Leyds, die een topfunctie kreeg in de Vrijstaat, de eveneens jonge oorlogscorrespondent Winston Churchill, die in deze oorlog naam en faam vestigde, en de jonge Boerencommando Deneys Reitz, die ook een carrière in de nieuwe Zuid-Afrikaanse republiek zou maken. Hoewel de afloop bekend is, blijft het boek tot het einde toe een boeiend verhaal.

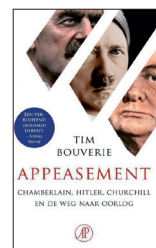

Martin Bossenbroek
De Zanzibardriehoek. Een slavenij-geschiedenis 1860-1900.

G24-04 | 2023
Athenaeum-Polak & Van Genneep
367 pagina's

De slavenhandel aan de Afrikaanse oostkust, in Nederland tamelijk onbekend, is de kern van dit boek. Op indringende wijze wordt nauwgezet beschreven hoe die verschrikkelijke slavenhandel in z'n werk ging en welke rol Europa daarbij speelde, het abolitionisme

van Livingstone, de duistere rol van ontdekkingsreiziger en journalist Stanley, de opdeling van Afrika (1885) door Europese landen en de gevolgen daarvan voor de Afrikanen. Het is een echt Bossenbroek-boek. De vele verhalen schetsen de hele sfeer van een periode. Dit boek is de winnaar van de Libris Geschiedenis Prijs 2023!

Tim Bouverie
Appeasement. Chamberlain, Hitler, Churchill en de weg naar de oorlog

G21-03 | Arbeiderspers
2019 | 476 pagina's

In dit grandioze boek schildert een jonge, baanbrekende historicus een onvergetelijk portret van Britse ministers, aristocraten en amateur-diplomaten die lange tijd angstvallig de confrontatie uit de weg gingen en wiens acties en passiviteit Europa noodlotig zouden worden. Het boek is een vlot geschreven verhalende geschiedschrijving vanaf Hitlers machtsovername tot aan de evacuatie van het Britse expeditieleger uit Duinkerken (mei 1940): intelligent, helder en meeslepend.

Jan Brokken
De rechtvaardigen. Hoe een Nederlandse consul duizenden Joden redde

G20-02 | Atlas Contact
2018 | 479 pagina's

Een pakkend verhaal over hoe een individuele actie het leven van vele duizenden, volgens de auteur mogelijk wel 9 à 10 duizend Joodse vluchtelingen, kon veranderen en hen redden van een bijna zekere ondergang. Het is een nauwkeurig

verslag van de reddingsoperatie die Jan Zwartendijk als Nederlands consul in Litouwen uitvoerde door als een bezetene reisvisa/documenten uit te schrijven voor Joden die daardoor nog net via de Sovjet-Unie aan de klauwen van de nazis wisten te ontkomen. Als in een thriller pluist Jan Brokken alle sporen van de vluchtelingen uit om achter de waarheid van het (te) lang verborgen gehouden verhaal te komen. Het werk van Jan Zwartendijk is pas twintig jaar na zijn dood erkend. Hij kreeg de titel: 'rechtvaardige onder de volken'.

Enny de Bruijn

De hoeve en het hart. Een boerenfamilie in de Gouden Eeuw

G20-03 | Prometheus
2019 | 368 pagina's

In dit boek geeft Enny de Bruijn een zeer gedetailleerd beeld van het leven van boeren in de Tielerswaard van ca. 1600-1750. Het boek is niet alleen op archiefonderzoek gebaseerd, maar ook op de briefwisseling tussen een herenboer uit Herwijnen en zijn zoon die in Leiden woonde. De zoon bewaarde in zeven dikke folianten kopieën van alle brieven die hij kreeg en schreef. De brieven vormen een rijke bron voor het leven en de opvattingen van mensen over wie de meeste geschiedenisboeken zwijgen en laten een andere kant zien van de veel besproken Gouden Eeuw: de Gelderse plattelandscultuur vanuit het perspectief van de plattelanders zelf.

Willem de Bruin

De koningin van Paraguay. Liefde in een vergeten oorlog

G19-03 | Atlas
Contact
2017 | 374 pagina's

Elisa Lynch, een Parijse courtisane van Ierse afkomst, wordt de geliefde van Francisco López, de latere president-dictator van Paraguay. Ze raakt als 'first lady' betrokken bij de 'Grote Oorlog' (1864-1870) met Brazilië, Argentinië en Uruguay, waarbij bijna de gehele mannelijke bevolking van Paraguay omkomt. In meeslepende stijl beschrijft de auteur het ontstaan van de republiek Paraguay, het bewind van López en Elisa's aandeel daarin, alsmede het verloop van de oorlog, waarin ook de dictator sneuvelt.

Ian Buruma

1945. Biografie van het jaar

G20-05 | Olympus
Atlas Contact
2018 | 357 pagina's

Na korte vredeseuforie wordt men alom geconfronteerd met een soms gruwelijke chaos. Vanuit Duitsland willen 8 miljoen displaced persons terug naar huis en 11 miljoen Polen, Tsjechen en Duitsers worden hun land uitgejaagd omdat de grenzen zijn verlegd. De toekomst van joodse overlevenden van de concentratiekampen is vaak onzeker. In Frankrijk en Italië neemt de bevolking tegen collaborateurs op grote schaal het recht in eigen hand. Overall wordt honger geleden - vooral in Oost-Europa - en er sterven daarvoor miljoenen mensen. In China, Maleisië en Korea ontstaan burgeroorlogen; in Nederlands-Indië een koloniale oorlog. Eind 1945

zien we een begin van herstel en maken de geallieerden in Duitsland en Japan een begin met een meer democratische samenleving. Een goed geschreven boek dat een vergeten tijd tot leven brengt.

Michal Citroen

Een adres. De geschiedenis van de joodse onderduik

G25-04 |
Alfabet Uitgevers
2024 | 546 pagina's

Heb je een adres? Een vraag die in de periode 1940-1945 je leven kon redden. Het boek laat zien met welke ontredde eenieder te maken kreeg bij de vraag/mogelijkheid onderduiken of niet? Kunnen we bij elkaar blijven? Waar dan? Hoe gaan we dat betalen? Waarom duurde het zo lang voordat er ook veel onderduikadressen voor Joden beschikbaar kwamen? De eenvoud van de meest gruwelijke verhalen laten je als lezer met verbijstering achter. De geschiedenis blijven vertellen is dringend nodig. Met deze zin geeft de schrijfster heel duidelijk aan waarom juist dit boek gelezen moet worden. Het zijn de persoonlijke verhalen die het onvoorstelbare toch een beetje voorstelbaar maken. Dit zeer invoelende en boeiende boek stond op de shortlist voor de Libris Geschiedenisprijs 2024.

Christopher Clark

Europese lente. De strijd voor een nieuwe wereld, 1848-1849

G24-05 | 2023
De Bezige Bij
871 pagina's

1848, het lijkt ver weg, maar dat is

het niet. De grote winst van 1848, voor heel Europa en zelfs voor ons nu nog: een grondwet en dus grondrechten worden normaal! Daar gaat het boek over. De huidige Nederlandse grondwet vindt z'n basis in die revolutieperiode. Heel Europa was in beroering. Een gevoel dat vandaag de dag wellicht heel begrijpelijk is.

In dit boek zet Clark dat beeldend allemaal in een gloedvol Europees perspectief. Wie de huidige onzekerheden wil verstaan leze dit boek!

Arnout van Cruyningen

Johan van Oldenbarnevelt (1547-1619). Grondlegger van de Nederlandse staat

G20-07 | Omniboek 2019 | 295 pagina's

In deze korte biografie over Van Oldenbarnevelt, met de nadruk op het jaar 1619, geeft historicus Van Cruyningen een boeiend inzicht in de eigenzinnige, nurkse, betweterige, vasthoudende, geslepen, geldzuchtige maar ook kundige diplomaat die Van Oldenbarnevelt was. Als landsadvocaat van Holland, de hoogste politieke functionaris van het gewest, groeide hij uit tot de onbetwiste spil in de regering van de Republiek. Alleen wanneer hij de vergadering voorzat werden er knopen doorgelicht. Als geen ander wist hij de weg in de ingewikkelde overlegstructuur en -cultuur van de Republiek. De auteur beschrijft het tragische einde van degene die we met recht de grondlegger van de Republiek der Verenigde Nederlanden mogen noemen. Daarbij gaat de auteur in op de vraag hoe politieke, godsdienstige en persoonlijke conflicten zo konden escaleren dat het Van Oldenbarnevelt zijn hoofd kostte.

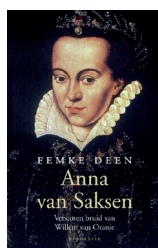

Patrick Dassen

De Weimarrepubliek

G23-02 | Van Oorschot 2021 | 565 pagina's

Patrick Dassen heeft voor deze nieuwe kijk op de Weimarrepubliek tot nu toe onbekende bronnen aangeboord: de *Abelpapers*, korte biografieën van vroege NSDAP-leden, die een bijzondere inkijk geven in de geschiedenis van de Weimarrepubliek. Deze republiek blijkt een staat geweest te zijn met zwakke, maar ook met een groot aantal sterke punten. Het resultaat is een helder geschreven verhaal over hoop en wanhoop, sterkte en kwetsbaarheid en vooral: veel fatale toevallige gebeurtenissen. Een leerzaam en prettig geschreven boek, zeker voor wie de problemen van onze tijd in een historisch perspectief wil zien.

Femke Deen

Anna van Saksen. Verstoten bruid van Willem van Oranje

G19-04 | Atlas Contact 2018 | 340 pagina's

Dit uiterst onderhoudende boek geeft niet alleen een beeld van het leven van Anna van Saksen, maar zal voor velen ook een nieuw licht werpen op Willem van Oranje. Anna had een slechte gezondheid en een moeilijk karakter. In 1561 werd ze op 16-jarige leeftijd uitgehuwelijkt aan Willem van Oranje en verhuisde ze naar de Nederlanden. Het huwelijk was slecht en toen Willem met de komst van Alva in 1567 naar

Dillenburg moest vluchten verloor Anna haar welstand en haar status. In 1570 werd ze beschuldigd van overspel en in 1571 kreeg ze een dochter die Willem weigerde te erkennen. Anna werd verstoten en bracht de laatste jaren in gevangenschap door. Ze stierf, door iedereen verlaten, op 32-jarige leeftijd.

Benjamin Duerr

De droom van Den Haag. De Haagse vredesconferenties en het ontstaan van een nieuwe wereldorde

G25-05 | Uitgeverij Atlas Contact 2024 | 318 pagina's

De auteur neemt ons mee naar de Haagse Vredesconferenties van 1899 en 1907. Een woelige tijd, maar ook een tijd die tegenkrachten oproept. Duerr doet uitgebreid verslag van het verloop van beide conferenties. Hij doet dat levendig door historische figuren aan het woord te laten en aandacht te besteden aan de entourage van de conferentie, de stad Den Haag en de vele feesten en partijen. Maar wat hebben die conferenties nu eigenlijk opgeleverd? Een heleboel, zo blijkt. Een actueel boek, juist in een tijd van oorlog en wapengeweld.

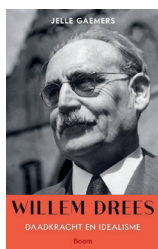
Raymond Fagel & Judith Pollmann

1572. Burgeroorlog in de Nederlanden

G23-05 | Amsterdam 2022 | 247 pagina's

Dit boek behandelt het oorlogsjaar 1572 in chronologische volgorde in vier naar de seizoenen genoemde hoofdstukken. Het geeft een onthutsend beeld van de chaotische gebeurtenissen

in het jaar dat bekend kwam te staan als het mythische geboortjaar van Nederland. Dit vlot geschreven boek beschrijft de, soms gruwelijke, details over de oorlog veelal vanuit het perspectief van tijdgenoten. Het laat zien hoe verdeeld de Nederlanders waren en dat hun keuze voor of tegen de opstand grotendeels werd bepaald door pragmatische overwegingen, zoals lijfsbehoud, en niet zozeer door religie of andere principiële kwesties. Dit boek zal uw beeld van 1572 en de Opstand veranderen.

Jelle Gaemers
*Willem Drees.
Daadkracht en
idealisme*

G22-04 | Boom
2021 | 428 pagina's

Vadertje Drees', wie kent hem niet? Maar wie was Drees nou echt? Is het niet hoog tijd voor een goed en handzaam overzicht van het leven van Drees? In de jaren 2003 tot 2014 publiceerden Hans Daalder en Jelle Gaemers een vijfdelige, inmiddels uitverkochte, wetenschappelijke biografie van Willem Drees. Dit boek is een gecondenseerde versie ervan waarin vele hoofdstukken zijn herschreven op basis van nieuwe bronnen en recente publicaties. Daardoor is een handzaam, goed leesbaar en overzichtelijk boek ontstaan over het tijdperk Drees waarin de auteur korte metten maakt met mythen en misverstanden en waarin hij een scherp portret tekent van Drees als een strijdbare socialist en een daadkrachtig bestuurder. Het boek is genomineerd voor de Libris Geschiedenis Prijs 2021 en heeft de shortlist bereikt.

Timothy Garton Ash
*Europa. Een
persoonlijke
geschiedenis*

G25-15 | De Geus |
Singel Uitgeverijen
2023 | 398 pagina's

Timothy Garton Ash maakte als buitenlandredacteur alle grote gebeurtenissen van de afgelopen dertig jaar van dichtbij mee. Velen zullen die geschiedenis ook uit eigen ervaring kennen, maar wat dit boek zo goed maakt is dat dat al die ontwikkelingen in onderling verband geplaatst worden en zo een compleet en samenhangend beeld opleveren. Een prachtig boek voor wie dit allemaal nog eens terug wil lezen en in perspectief geplaatst zien.

Kim Ghattas
*Zwarte Golf. Hoe
rivaliteit tussen
Saoedi-Arabië en
Iran het leven in het
Midden-Oosten heeft
verwoest*

G21-04 |
Nieuw Amsterdam
2020 | 407 pagina's

De Libanese journaliste Kim Ghattas beschrijft in dit knappe boek de veelbewogen geschiedenis van het Midden-Oosten in de afgelopen veertig jaar. In een glashelder betoog laat ze zien dat de aanhoudende moordpartijen en oorlogen primair te verklaren zijn vanuit de meedogenloze strijd om de macht in de islamitische wereld tussen Saoedi-Arabië en Iran en dat beide daarvoor het soennisme en sjiisme misbruiken. Ze beschrijft hoe de chaos begon in 1979 toen in Iran de ayatollahs aan de macht kwamen, religieuze fanatici de Grote Moskee in Mekka veroverden en de Sovjet-Unie Afghanistan binnenviel. Ghattas is momenteel een gezaghebbend

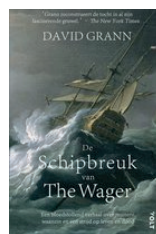
commentator voor Amerikaanse bladen en tv-stations.

Adrian Goldsworthy
*Hannibals
meesterzet. De slag
bij Cannae, 216 v. Chr.*

G20-11 | Omniboek
2019 | 196 pagina's

In 216 v. Chr. verpletterde de Carthaagse generaal Hannibal bij Cannae een veel groter Romeins leger in een van de bloedigste eendaagse veldslagen ooit. Hij paste hierbij een briljante omsingelingstactiek toe die tot in de 20e eeuw bestudeerd en bewonderd zou worden. Bijna als een ooggetuige doet de auteur aan de hand van tekeningen minutieus verslag van het verloop van de strijd. Op basis van verslagen, andere bronnen en moderne studies beschrijft hij hoe de soldaten zich in de strijd gedroegen en de wijze waarop man tegen man werd gevochten. Aan bod komen ook de voorgeschiedenis, het verloop en de nasleep van de zeventien jaar durende Tweede Punische oorlog, evenals de bestuurlijke en militaire systemen van Rome en Carthago.

David Grann
*De schipbreuk van
The Wager*

G24-06 | 2023
Uitgeverij Volt
308 pagina's

In 1741 leed het Engelse oorlogsschip The Wager schipbreuk voor de westkust van Patagonië. De bemanning kwam terecht op een onbewoond eiland. Na vijf maanden besloot het grootste deel van de bemanning, tegen de wil van

de kapitein en zonder hem, het eiland te verlaten. Dat was uiteindelijk, een misdrijf waar de doodstraf op stond.

Anna Haag
Vreemdeling in eigen land. Het oorlogsdagboek van Anna Haag

G24-07 | 2023
Alfabet Uitgevers
441 pagina's

Vreemdeling in eigen land is een herontdekking van formaat: een even indringend als aangrijpend verslag van het leven in het Derde Rijk. Anna Haag schrijft een boek over een vrouw die leefde onder een dictatuur. Het boek zal zeker heel wat discussie oproepen over de manier waarop zij persoonlijk en moedig de grenzen van de nazidictatuur heeft opgezocht en soms moedwillig heeft overtreden. Een vrouw die inging tegen de tijdgeest en haar geweten volgde.

Laura van Hasselt
Geld, geloof en goede vrienden. Piet van Eeghen en de metamorfose van Amsterdam 1816-1889

G24-08 | 2023
Uitgeverij Balans
232 pagina's

De doopsgezinde Amsterdamse zakenman Piet van Eeghen wilde de wereld verbeteren. Hij legde het Vondelpark aan. Hij nam het initiatief tot sociale woningbouw, in een tijd waarin de meeste stadsbewoners nog in krotten leefden. Hij bouwde het destijds hypermoderne Prinsengrachtziekenhuis en maakte zich sterk voor de opvang van prostituees

en 'verwilderde' jongeren. In dit boek vertelt Laura van Hasselt hoe belangrijk particulier initiatief geweest is in de sociale geschiedenis van Amsterdam. Een meeslepende biografie.

Rense Havinga
De Zwarte Driehoek. De geschiedenis van als 'asociaal' vervolgd 1933-1945

G24-09 | 2022
Uitgeverij Van Gennep
118 pagina's

Dit bondig geschreven boek gaat over een groep Nederlandse concentratiekampgevangenen met het label 'asociaal' en herkenbaar aan de zwarte driehoek op hun kampkleding. Na de oorlog was er aanvankelijk weinig erkenning voor deze groep. Schrijver geeft als context: de vervolging onder het nazisme in Duitsland en de houding ten opzichte van 'asociale' in Nederland in de 20ste eeuw.

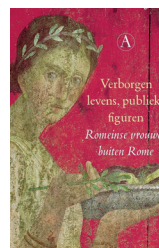

Henk den Heijer
Nederlands slavernijverleden. Historische inzichten en het debat nu

G22-06 |
Walburg Pers
2021 | 296 pagina's

Een verhelderend boek over een gevoelig onderwerp. Henk den Heijer geeft niet alleen een beeld van het Nederlandse slavernijverleden in het Atlantische gebied, de slavenhandel, het plantagestelsel en de positie van slaven in de koloniën, maar gaat ook in op het debat over slavernij en rekent af met hardnekkige mythen over dit thema. Een daarvan is de veel gehoorde stelling als zou de Amsterdamse grachtengordel gebouwd zijn met het bloed van slaven. Vol-

gens de schrijver was de grachtengordel al voltooid voordat de Nederlandse slavenhandel echt op gang was gekomen. Den Heijer heeft een genuanceerd verhaal geschreven waarin hij pijnlijke vragen niet uit de weg is gegaan.

Emily Hemelrijk
Verborgene levens, publieke figuren. Romeinse vrouwen buiten Rome

G22-05 | Athenaeum - Polak & van Gennep
2021 | 255 pagina's

Wie aan Romeinse vrouwen denkt, denkt aan Vestaalse maagden, trouwe echtgenotes, gevierde minnaresses of machtsbeluste keizerinnen: de vrouwen van Rome zoals we die kennen uit de antieke literatuur. Gezien door de ogen van mannen uit de elite. Maar hoe zat het met de talloze inwonsters van andere Romeinse steden? Welke rol speelden zij in het stedelijk leven van Italië en in de provincies van het uitgestrekte Romeinse rijk? Dit boek neemt de lezer mee in een zoektocht naar de openbare functies die Romeinse vrouwen bekleedden. Zo ontstaat een heel ander beeld van Romeinse vrouwen, gezien door hun eigen ogen. Als weldoeners, priesteressen en patronessen van steden en verenigingen gaven ze vorm aan het stedelijk leven en verwierven ze aanzien en respect. Hun privéleven blijft voor ons verborgen, maar als publieke figuren drukten zij hun stempel op de Romeinse samenleving. Een verrassend boek dat bekroond werd met de Homerusprijs 2022.

Rick Honings

De ontdekking van Insulinde. Op reis in Nederlands-Indië in de negentiende eeuw

G25-06 | Uitgeverij Prometheus | Bert Bakker
2024 | 491 pagina's

Aan de hand van een twintigtal reisverslagen schildert Rick Honings een beeld van Nederlands-Indië zoals dat door reizigers in de 19^e eeuw werd ervaren. Het levert een uiterst onderhoudend verhaal op. Met hun (gekleurde) verslagen bepaalden de reizigers in hoge mate het beeld van Indië dat in Nederland postvatte en mede het kolonialisme rechtvaardigde.

Ingrid Hoogendijk

Ons gaat het in ieder geval nog goed. Een Nederlandse familie in Oost-Pruisen 1920-1946

G19-09 | Thomas Rap
2018 | 412 pagina's

De familie Hoogendijk vestigt zich in een zeer roerige periode in Duitsland. Uiteindelijk in een gebied ver weg van Nederland, Oost-Pruisen. Ze worden grootgrondbezitter en landgoedeigenaar. Het boek ontleent zijn kracht vooral aan de lange briefcitaten die de schrijfster op knappe wijze gebruikt. Als lezer krijg je daardoor een duidelijk beeld van het leven, denken en doen van de familie Hoogendijk in de jaren 1920-1946. Je ondergaat vooral vanaf eind 1944 de ondergang, de ellende, de rolwisseling dader/slachtoffer en de naakte strijd om het bestaan van het individu en zijn/haar gezin. Een zeer indrukwekkend verhaal met bronnen en foto's.

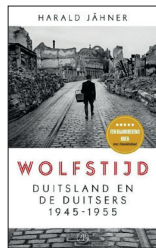

Katja Hoyer

Achter de muur. Oost-Duitsland 1949-1990

G24-10 | 2023
Querido | Singel Uitgeverijen
480 pagina's

Katja Hoyers boek *Achter de muur* biedt een andere, 'nieuwe' geschiedenis van de DDR (1945-1990). Anders omdat zij ook het woord geeft aan de ervaringen van 'gewone' Oost-Duitsers en 'nieuw' omdat zij naast de bekende negatieve aspecten van deze staat ook oog heeft voor de positieve verworvenheden. Haar boek wordt neergezet als een eerste evenwichtige geschiedschrijving van de DDR, al is het ook omstreden.

Harald Jähner

Wolfstijd. Duitsland en de Duitsers 1945-1955

G21-06 | Arbeiderspers
2020 | 426 pagina's

Op een vlotte zeer boeiende wijze voert de auteur de lezer door de jaren direct na 1945. Van echte honger naar cultuurhonger. Van struikelen over de ruïnes tot dansen op jazzklanken. Van vrouwen die het leven draaiend hielden tot mannen die hun nut verloren hadden. Vanaf de eerste uren na de nederlaag tot aan Bundesamnestie en Wirtschaftswunder geeft dit boek een soms verbijsterende inkijk in het (gevoels)leven van de Duitsers in deze periode. Wie voelt zich slachtoffer, wie is slachtoffer? Een verhaal over ontkenning van het verleden, hoop voor de toekomst, wanhoop over hoe te overleven. Het boek geeft een absurd, dan wel openhartig

beeld van het leven in de eerste jaren na 1945 in Duitsland.

Marc Jansen

Grensländ. Een geschiedenis van Oekraïne

G14-21 | Uitgeverij Van Oorschot
2015 | 275 pagina's

Dit uiterst informatieve boek over Oekraïne verscheen in het voorjaar van 2014 terwijl de crisis rond de Krim naar een hoogtepunt liep. In de letterlijke betekenis is Oekraïne grensgebied, waarvan grote delen eeuwenlang onder invloed stonden of werden overheerst door heerszuchtige buurvölkeren zoals Litouwers, Polen, Kozakken, Tataren, Oostenrijkers en Russen. Het boek is goed geschreven, voorzien van duidelijke kaarten en foto's en is onmisbaar voor wie iets wil begrijpen van de ontwikkelingen in deze regio. Het boek is geplaatst op de longlist voor de Libris Geschiedenis Prijs 2014.

Sunny Jansen

De vrouw die Friesland redde. Albertine Agnes en het Rampjaar 1672

G24-11 | 2022
Uitgeverij Balans
280 pagina's

Albertine Agnes was een opmerkelijke vrouw, die in het rampjaar 1672 optrad als regentes voor haar minderjarige zoon, stadhouder Hendrik Casimir II van Friesland, Groningen en Drenthe. Het boek geeft een inkijkje in een deel van de geschiedenis van de Republiek, dat niet erg bekend is: het politieke reilen en zeilen in Friesland, de vaak moeizame verhouding tussen adel, steden

en boeren in die provincie. Des te interessanter is het dat juist een vrouw hier zoveel wist klaar te spelen in een tijd, waarin vrouwen formeel nog niets te zeggen hadden.

Dan Jones
*De Kruisvaarders.
De strijd om het
Heilige Land*

G21-07 | Omniboek
2020 | 440 pagina's

De kruistochten waren religieus geïnspireerde militaire expedities vanuit West-Europa om het Heilige Land te bevrijden van de ongelovigen. De schrijver geeft in zijn boek een levendig verslag van 400 jaar christelijke expansiedrift maar legt de nadruk op degenen die aan deze expedities meededen: de kruisvaarders. Dat waren niet alleen degenen die naar het Heilige Land gingen maar ook strijders tegen moslims en heidenen elders. We maken kennis met een zeer divers gezelschap van vrome lieden, avonturiers, fortuinzoekers, mannen, vrouwen en kinderen die uit verschillende motieven huis en haard achterlieten voor een onzekere toekomst en een reis vol gevaren en ontberingen. Dan Jones kan meeslepend vertellen en zal veel lezers weten te boeien.

Marjoleine Kars
*Bloed in de rivier. Het
onbekende verhaal
van de massale
slavenopstand in een
Nederlandse kolonie*

G22-07 | Atlas Contact
2021 | 296 pagina's

Dit boek schetst een beeld van de vergeten slavenopstand in de

Nederlandse kolonie Berbice in 1763 en tevens van het functioneren van een 18e-eeuwse plantagekolonie in het Atlantisch gebied. Deze massale en gewapende opstand bracht het Nederlandse gezag een jaar lang aan het wankelen. Alleen met hulp uit de buurkoloniën, het moederland en van inheemse groepen bleef de kolonie behouden. Slavernijhistoricus Marjoleine Kars belicht zowel de Europese kant van het verhaal als die van de opstandelingen. Aan de hand van brieven van de gouverneur van Berbice met de rebellen en 900 verhoorverslagen van gevangengenomen opstandelingen, laat Kars zien hoe de rebellen vchten tegen de Nederlanders en de inheemsen, hoe ze stand wisten te houden in de jungle en hoe zij hun leven in vrijheid voor zich zagen. Dit hoogst actuele en vlot geschreven boek vormt een belangrijke aanvulling op onze kennis van vroegmoderne (slaven)opstanden en op het Nederlandse koloniale verleden.

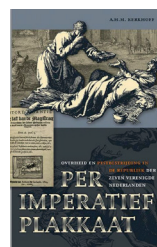

Catherine Grace Katz
*De dochters van
Jalta. De Churchills,
Roosevelts en
Harrimans en het
einde van de Tweede
Wereldoorlog*

G22-09 | Spectrum
2021 | 356 pagina's

Deze vermakelijke geschiedenis staat boordevol levendige persoonlijkheden, schipperende assistenten en insider-observaties over een cruciaal moment in de geschiedenis: de beroemde Conferentie van Jalta in februari 1945 waar Roosevelt, Churchill en Stalin besprekingen voerden over het einde van de oorlog en de naoorlogse wereldordening. U kijkt door de ogen van drie vrouwelijke aanwezigen die er zonder enige officiële functie gedurende de

hele periode bij waren. De dames waren Kathleen (Kathy) Harriman, dochter van de VS-ambassadeur in Moskou W. Averell Harriman, Anna Roosevelt, dochter van de Amerikaanse president en Sarah Churchill, dochter van de Britse eerste minister Winston Churchill. Tijdens de conferentie zouden deze *dochters van Jalta* veel met elkaar optrekken. Door de conferentie van Jalta te beschouwen vanuit het perspectief van deze drie vrouwen en de bijzondere vader-dochterverhoudingen, is een origineel en afwisselend boek ontstaan, dat de menselijke kant onthult die ten grondslag ligt aan de politiek.

A.H.M. Kerkhoff
*Per imperatief
plakkaat. Overheid
en pestbestrijding
in de Republiek der
Zeven Verenigde
Nederlanden*

G21-08 | Verloren
2020 | 218 pagina's

Deze goedgeschreven studie beschrijft hoe de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden in de 16e tot 18e eeuw reageerde op pestepidemieën. Hoe dacht men over de oorzaken van de pest, welke maatregelen nam men en waarom kwam het pas in de achttiende eeuw tot een landelijk pestbeleid? We lezen hoe tegenstrijdige theorieën over de oorzaken van de pest de bestrijding beïnvloedden en over geruchten, achterdocht, tegenstrijdige belangen, gesloten grenzen, vervoersbeperkingen en quarantaines. Dit uitermate actuele boek over het pestbeleid van de Republiek houdt ons een spiegel voor nu de wereld wordt geteisterd door een nieuwe pandemie.

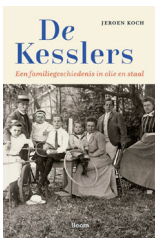

Gijs Kessler
Rusland. Land dat anders wil zijn. Vijftientig jaar van binnenuit

G23-06 | Prometheus
 2022 | 239 pagina's

De auteur beschrijft in begrijpelijke taal zonder 'jargon', de opkomst van de markteconomie maar daarnaast en vooral ook de mentale verandering van de Russische burgers in die jaren. Over het leven in een land waar de overheid haar burgers geheel aan hun lot overlaat. Hun omgang met de macht, het verleden en de wereld. Rusland hoopte vurig een 'normaal' land te kunnen worden, open naar de rest van de wereld en met een markteconomie en een democratie. Dat lukte maar zeer ten dele.

Jeroen Koch
De Kesslers. Een familiegeschiedenis in olie en staal

G25-07 | Boom uitgevers
 2023 | 362 pagina's

Een boeiende geschiedenis van drie generaties Kesslers, de familie leverde een grote bijdrage aan de ontwikkeling van Shell en Hoogovens en werd enorm rijk. De leden zetten zich in voor opvoeding, rechtsstaat en internationale organisaties. Koch beschrijft hun leven als exemplarisch voor de ontwikkeling van de burgerlijke cultuur in Nederland en Nederlands-Indië.

Jan Konst
De Wintertuin. Een Duitse familie in de lange twintigste eeuw

G19-12 | Balans
 2018 | 329 pagina's

In dit boek beschrijft de auteur de geschiedenis van zijn Duitse schoonfamilie vanaf 1871 tot en met de Wende. De auteur kon beschikken over het uitgebreide familiearchief dat lag opgeslagen in het huis van zijn schoonmoeder in Weinböhla (gelegen in de voormalige DDR). Dit maakte het mogelijk een uniek, persoonlijk en indringend beeld te schetsen van de lotgevallen van vier generaties van één familie tegen de achtergrond van 130 jaar Duitse geschiedenis. Hoe zag hun leven eruit tijdens het keizerrijk, de Eerste Wereldoorlog, de Hitlerjaren, de Tweede Wereldoorlog, de Russische bezetting, de DDR-tijd en de Wende? De auteur neemt ons mee op zijn zoektocht naar de veelbewogen geschiedenis van de 20e eeuw, beleefd door gewone mensen.

Christine Kooi
Reformatie in de Lage Landen, 1500-1620

G24-12 | 2023
 Uitgeverij Prometheus
 Bert Bakker
 303 pagina's

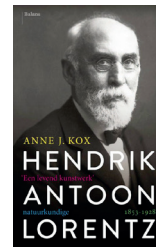
Dit boek geeft een verfrissende kijk op een belangrijke periode uit de vaderlandse geschiedenis, die de meeste Nederlanders kennen als 'De Tachtigjarige Oorlog' (1568-1648). De (Amerikaanse) auteur bekijkt 'onze' geschiedenis vanuit een breder perspectief. Het geografische kader omvat ook de Zuidelijke Nederlanden en verschillende religieuze stromingen passeren de revue. Een eyeopener!

Luuc Kooijmans
Melancholie in de Gouden Eeuw

G24-13 | 2023
 Uitgeverij Prometheus
 | Bert Bakker
 287 pagina's

Luuc Kooijmans schrijft een onderhoudend boek over deze problematiek, die ongetwijfeld veel stof tot discussie zal bieden. Soms zijn de adviezen van de 17e-eeuwse artsen verrassend modern!

Anne J. Kox
Hendrik Antoon Lorentz. Een levend kunstwerk. Natuurkundige. 1853-1928

G21-09 | Balans
 2019 | 256 pagina's

Nobelprijswinnaar Hendrik Lorentz (1853-1928) behoorde tot de grootste natuurkundigen van zijn tijd. Door zijn brede overzicht van het vakgebied, zijn talenkennis, tact en inzet was hij een ideale voorzitter van belangrijke nationale en internationale wetenschappelijke organisaties. Tijdens en na de Eerste Wereldoorlog spande hij zich in om geleerden van landen die onverzoenlijk tegenover elkaar stonden weer tot elkaar te brengen. Als voorzitter van een Staatscommissie deed hij complex waterloopkundig onderzoek voor de afsluiting van de Zuiderzee. Hij gaf college aan de andere kant van de oceaan in een tijd dat reizen nog niet gewoon was. Zijn vriendschap met Albert Einstein sprak tot de verbeelding van velen, ook van hen voor wie de moderne natuurkunde een gesloten boek was.

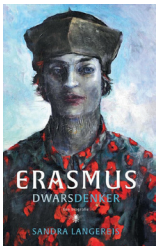

Renske Krimp-Schraven

*Tewerkgesteld.
Getuigenissen van de
Arbeitseinsatz*
G25-08 |
Boom uitgevers
2024 | 229 pagina's

Een tot nu toe onderbelicht stuk van de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog wordt door Renske Krimp-Schraven in dit boek beschreven. Aan de hand van talrijke interviews en dagboeken schetst zij een inlevend beeld van de lotgevallen en ervaringen van deze Nederlandse jonge mannen die in Duitsland gedurende de oorlog tewerkgesteld waren in het kader van de Arbeitseinsatz en in de periode daarna. Ze maakt duidelijk waarom het zo lang geduurd heeft voordat de Arbeitseinsatz onderdeel van de herinneringscultuur geworden is. Het boek is voorzien van veel foto's, die goed laten zien hoe divers de belevenissen van de tewerkgestelden geweest moeten zijn.

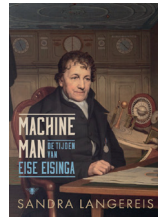
Sandra Langereis

*Erasmus.
Dwarsdenker.
Een biografie*

G22-10 | De Bezige Bij
2021 | 701 pagina's

Elke Nederlander kent de naam Erasmus, al was het alleen maar van de Erasmusbrug of het Erasmus Medisch Centrum. Maar wie was Erasmus? In dit erudiete, onderhoudend geschreven boek geeft Sandra Langereis een antwoord op deze vraag. We volgen Erasmus op zijn levensweg die bepaald niet over rozen ging. Erasmus was een kind van zijn tijd. Met hem beleven we de grote ontwikkelingen als humanisme, reformatie en de boekdrukkunst die de overgang tussen middeleeuwen en vroegmoderne tijd

markeren. Wie na zevenhonderd pagina's het boek dichtslaat slaakt geen zucht van verlichting maar van spijt, zoveel moeite kost het om afscheid te nemen van iemand die bijna een vriend is geworden. Geen wonder dat het boek de Libris Geschiedenis Prijs 2021 heeft gewonnen.

Sandra Langereis

*Machineman.
De tijden van Eise
Eisinga*

G25-09 |
De Bezige Bij
2024 | 300 pagina's

Eise Eisinga (1744-1828) was meer dan de bouwer van het beroemde planetarium in Franeker. Sandra Langereis' biografie *Machineman* toont hem als een veelzijdig ondernemer, politicus en patriot. Met literaire flair en historische precisie biedt ze een rijk portret van Eisinga en de maatschappelijke en wetenschappelijke dynamiek van zijn tijd.

Lloyd Llewellyn-Jones

*De Perzen.
Een nieuwe
geschiedenis van de
eerste supermacht
ter wereld*

G23-08 |
Nieuw Amsterdam
2022 | 415 pagina's

Op basis van inscripties, kunst en recente archeologische ontdekkingen schrijft Lloyd Llewellyn-Jones de legendarische geschiedenis van de Grote Koningen en het uitgestrekte rijk dat zij bestuurden. Het boek geeft een nieuwe blik op de koningen Cyrus de Grote, Xerxes, Darius en hun erfgenamen. Een adembenemend verhaal

over macht, aanzien en verval, voor het eerst verteld vanuit de Perzen zelf.

Bart Van Loo

*De Bourgondiërs.
Aartsvaders van de
Lage Landen*

G20-17 | De Bezige Bij
2019 | 517 pagina's

In meeslepende, bloemrijke stijl en met gevoel voor detail vertelt de auteur hoe aan het eind van de middeleeuwen de Bourgondische hertogen met huwelijken en geweld de Nederlanden aan hun rijk toevoegden en dit met bestuurlijke middelen samensmolten tot een geheel. Het is een verhaal over list, moord en bedrog, rivaliteit en overmoed, goed krijgsheerschap en dom falen, verstandige politiek en brute machtsuitoefening, vroomheid en overdadige feesten, vorstelijke ambitie en machtige steden. Aan de hand van afbeeldingen wordt ook ingegaan op de prachtige kunstwerken van onder meer Sluter, Van Eyck en Van der Weyden, voor wie de hertogen optraden als mecenas.

Margaret MacMillan

*Vredestichters.
De verdragen van
Versailles en Parijs.
1919*

G20-18 | Omniboek
2019 | 585 pagina's

De verfrissende hoofdgedachte van dit boek: de vredes van Versailles en andere Parijse voorsteden zijn niet de hoofdoorzaak van de Tweede Wereldoorlog. Dat levert een zeer leesbaar, fascinerend verhaal op. De hoofdpersonen: Wilson,

Lloyd George, Clemenceau en Orlando worden met hun politieke en persoonlijke sterke en zwakke kanten zeer levendig neergezet. De chaos waarin de vredes tot stand komen wordt smeug tussen de gebeurtenissen door gevlochten. Geen droge opsomming van zaken, maar een zeer ingeleefd verhaal over hoop, vernieuwing, falen en verwarring. De verhalen over het politieke gekonkel om vooral eigen voordeel binnen te halen zijn zeer fascinerend. Het ongekende 'witte' superioriteitsgevoel, de enorme onkunde en gebrek aan kennis over landen en volken bij de hoofdrolspelers slaan de lezer regelmatig met verbijstering. De auteur slaagt erin om haar conclusie goed te onderbouwen en hoopvol te eindigen.

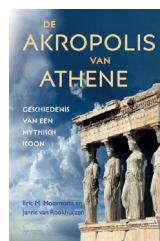
Geert Mak
Grote verwachtingen.
In Europa 1999-2019

G20-19 | Atlas Contact
2019 | 528 pagina's

Dit boek is een vervolg op het succesvolle *In Europa*. *Reizen door de twintigste eeuw* uit 2004 van dezelfde auteur. De aanpak is hetzelfde: hij geeft knappe beschrijvingen en analyses die hij combineert met boeiende interviews en sfeerschetsen. Het grote verschil is dat in dit boek een bezorgde stemming overheerst. Het is alsof de auteur diep is teleurgesteld door wat er is gebeurd met zijn geliefde Europa en dat hij soms zijn hart vasthoudt voor wat er voor ons ligt. Maar de gebeurtenissen en de analyses laten voldoende aanzetten zien voor een keer ten goede.

Bovendien beseft je dat door de grote veranderingen van de huidige tijd veel mensen zich onzeker voelen en positieve trends vaak

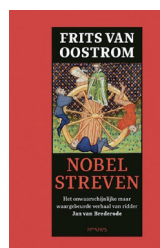
lang verborgen blijven. Kortom, het boek geeft volop stof om over na te denken en te discussiëren. Het is vlot geschreven en uitermate leesbaar.

Eric M. Moormann en Janric van Rookhuijsen
De Akropolis van Athene. Geschiedenis van een mythisch icoon

G25-10 | Uitgeverij Prometheus | Bert Bakker
2023 | 326 pagina's

Als geen ander monument laat de Akropolis van Athene met zijn zware symbolische en politieke bagage zien hoe het Westen met zijn eigen verleden is omgesprongen. De burcht met zijn resten van Griekse tempels staat symbool voor de klassieke Griekse cultuur, en is ook internationaal icoon als 'bakermat van de democratie'. Deze plek kent een rijkere geschiedenis. U leest over de veelbewogen geschiedenis van de Akropolis vanaf de Bronstijd tot nu en wat deze burcht betekende voor mensen.

Frits van Oostrom
Nobel streven. Het onwaarschijnlijke maar waargebeurde verhaal van ridder Jan van Brederode

G19-16 | Prometheus
2017 | 364 pagina's

In dit boek beschrijft de auteur in fraaie stijl en met een verbluffende hoeveelheid details het avontuurlijke leven van de edelman Jan van Brederode (ca. 1372-1415). Hij nam deel aan grafelijke expedities naar Friesland en

ging op pelgrimsreis naar Ierland. Wegens schulden trad hij in bij een klooster, net als zijn vrouw. Daar ontpopte hij zich als een benadigd vertaler van een vroom Frans boek. Toen een erfenis gloorde, verliet hij het klooster en probeerde tevergeefs zijn vrouw uit haar klooster te ontvoeren. Na verlies van zijn status en rijkdom sneuvelde hij roemloos als huurling op het slagveld bij Azincourt. Dit alles speelt zich af tegen de achtergrond van de hectiek van het graafschap Holland rond 1400. Het boek werd in 2018 bekroond met de Libris Geschiedenis Prijs.

Pieter van Os
Liever dier dan mens. Een overlevingsverhaal

G21-12 | Prometheus
2019 | 358 pagina's

Liever dier dan mens is het waar gebeerde, boeiende en ontroerende verhaal over de jonge Joodse Mala op de vlucht voor Poolse en Duitse jodenjagers. Van Os sprak niet alleen met Mala die vanaf 1979 in Nederland woonde, maar deed in Polen en daarbuiten zeer gedetailleerd onderzoek naar de wereld waarin zij opgroeide en overleefde. Dat ze overleefde was te danken aan het feit dat ze met haar Arische uiterlijk haar joodse identiteit kon verbergen en zelfs als Volksduitse werd erkend. Mala overleed in 2020 op 94-jarige leeftijd en werd in Muiderberg begraven. Journalist Pieter van Os verbleef vier jaar in Polen en schreef daar een boek waarin hij de persoonlijke geschiedenis van de Poolse-joodse Mala Kizel beschrijft tegen de achtergrond van het Poolse antisemitisme en de jodenvervolgving voor en tijdens de Tweede Wereldoorlog. Hij kreeg daarvoor in 2020 de Brusseprijs

voor het beste journalistieke boek en de Libris Geschiedenis Prijs.

Luc Panhuysen

De Burgerbaron. Joan Derk van der Capellen en het begin van de democratie

G25-11 | Uitgeverij Atlas Contact
2024 | 221 pagina's

In één nacht in 1781 ontketende een pamflet de vonk van revolutie in Nederland met grote gevolgen voor de nationale geschiedenis. 'Aan het volk van Nederland' was een vernietigende aanklacht tegen de gevestigde macht: Erfstadhouder Willem V en zijn orangisten hadden de vrijheden van de burgerij uitgehold. Er ontbrandde een volkswede: een landelijke patriottenbeweging werd geboren. Later bleek dat Joan Derk van der Capellen, een edelman uit Overijssel, de auteur was. Dit boek gaat over het leven van deze kleurrijke baron met de focus op zijn politieke strijd.

Luc Panhuysen

Het monsterschip

G23-09 | Atlas Contact
2021 | 327 pagina's

De Spaanse armada en Michiel de Ruyter zijn bij iedereen bekend. Maar wie weet hoe de Nederlandse zeemacht er tijdens de Tachtigjarige Oorlog voorstond en hoe een oorlog op zee in de praktijk verliep? Hoe het leven aan boord van een schip was en voor welke uitdagingen de kapiteins kwamen te staan? In *Het monsterschip* wordt dit alles helder en duidelijk verteld. Luc Panhuysen weet van

een op het eerste oog weinig inspirerend onderwerp een spannend en interessant verhaal te maken dat geen moment verveelt. Het boek was genomineerd voor de Libris Geschiedenis Prijs 2022.

Geoffrey Parker

Keizer Karel V. Landsheer van de Nederlanden, Habsburgs wereldheerser

G22-11 | Omniboek
2020 | 607 pagina's

In dit prachtig vormgegeven boek maakt Parker ons deelgenoot van de (on)mogelijkheden in leven en bestuur van Karel V, de eerste monarch die zich waarlijk heerser over een wereldrijk mocht noemen. Parker heeft in deze biografie de boeiende periode van de regering van Karel (1500-1558) op het breukvlak van middeleeuwen en vroegmoderne tijd tot leven gebracht. 'Keizer Karel V' is een gedetailleerde biografie over de machtigste vorst die de Lage Landen ooit heeft gekend. De auteur heeft een uitgebreid bronnenonderzoek gedaan naar het leven van deze heerser over een onmogelijk groot rijk, zijn jonge jaren, zijn liefdesleven en zijn erfdeel. Hij kon putten uit brieven, proclamaties, verzoekschriften, lijvige rapporten en vrijwel onleesbare kattedelletjes. Veel nieuwe bronnen werden gevonden, wat leidt tot verrassende nieuwe inzichten. In smeugige en soms verbijsterende verhalen komt Karel als een echt mens tot ons. Het boek is prettig leesbaar vertaald door Arnout van Cruyningen.

Bob Pierik

Zo veel leven voor de deur. Een geschiedenis van alledaags Amsterdam in de zeventiende en achttiende eeuw.

G25-12 | Meulenhoff Boekery
2024 | 256 pagina's

In dit boek beschrijft de auteur op basis van 600 getuigenverklaringen uit het Amsterdamse 'politiearchief' het dagelijks leven in Amsterdam in de 17^e en 18^e eeuw. De lezer maakt kennis met het leven van mensen waarover in de meeste bronnen gezwezen wordt, hun conflicten, bezigheden en relaties. Ook voor niet-Amsterdammers een aanrader.

Serhii Plokhly

De poorten van Europa. Een geschiedenis van Oekraïne

G23-12 | Querido
2022 | 477 pagina's

De poorten van Europa is een vertaling van Serhii Plokhly's *The Gates of Europe*, door de auteur voorzien van een nieuw hoofdstuk over de ontwikkelingen tot en met 2019. Het biedt een helder overzicht van de bewogen geschiedenis van Oekraïne; het is met flair geschreven en biedt behalve de grote lijnen ook belangrijke incidentele gebeurtenissen, hetgeen het boek uiterst leesbaar maakt. De lezer krijgt echt inzicht in de achtergronden van de oorlog die in 2014 begonnen is. Het boek is voorzien van tien kaarten, een historische tijdlijn en een verklarende woordenlijst.

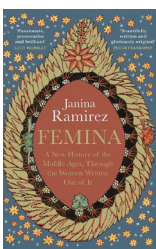

Martyn Rady
De Habsburgers. De opkomst en ondergang van een wereldmacht

G21-14 | Unieboek / Het Spectrum
2020 | 379 pagina's

Een fascinerend overzichtswerk over de familie Habsburg die eeuwenlang de geschiedenis van (Midden-)Europa gedomineerd heeft. De Dertigjarige Oorlog, de opmars van de Ottomanen, Napoleon, de Habsburgers maakten het allemaal mee. In korte overzichtelijke hoofdstukken maakt de schrijver de vorming en ontwikkeling van het rijk duidelijk. De Nederlanden blijken daarbij geen onbelangrijke rol te hebben gespeeld. De Britse (!) schrijver ziet in het Habsburgse Rijk een goed voorbeeld voor de Europese Unie. Het rijk vormde nooit een nationale of statelijke eenheid, dat was ook nimmer de bedoeling van de Habsburgers. Zij zagen in ideeën, idealen en godsdienst een gemeenschappelijke factor tot eenheid. Het optimistisch uitgangspunt van de auteur is dat één Europa kan slagen als het cultureel bij elkaar kan worden gehouden en er zich een gemeenschappelijke identiteit kan ontwikkelen, zoals het Habsburgse Rijk op een bepaalde wijze aantoonde.

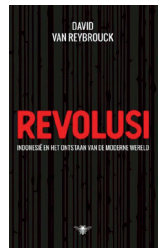

Janina Ramirez
Femina. Een nieuwe geschiedenis van de Middeleeuwen, via de vrouwen die daaruit zijn geschriapt

G23-10 | Prometheus
2022 | 429 pagina's

Met dit boek wil de schrijfster een andere versie van de middeleeuwen presenteren: een waarin niet alles draait om mannen, maar om vrouwen. Ze moet hierbij opboksen tegen een eeuwenoude historiografische traditie die voorna-

melijk door mannen is gecreëerd en waarin de man centraal staat. In negen hoofdstukken worden vrouwen en groepen vrouwen beschreven die op uiteenlopende gebieden actief waren. Bij elk hoofdstuk wordt aangehaakt bij modern onderzoek van materiële resten van de middeleeuwse cultuur zoals een graf, een klooster, een kunstvoorwerp of een boek. Dat levert, ondanks wat storende slordigheden, een levendig en boeiend verhaal op. Het boek kreeg lovende recensies.

David van Reybrouck
Revolusi. Indonesië en het ontstaan van de moderne wereld

G21-15 | De Bezige Bij
2020 | 522 pagina's

Het gebruik van bijna tweehonderd interviews met ooggetuigen en overlevenden heeft een uitermate boeiend en zeer goed leesbaar boek met veel meeslepende verhalen over het Nederlandse koloniale verleden in Nederlands-Indië opgeleverd. Van Reybrouck beschrijft deze gevoeligste periode uit de recente Nederlandse geschiedenis als het ware van binnenuit en met empathie voor het ongeduld van geradicaliseerde jongeren in de bersiap-periode (oktober 1945 t/m voorjaar 1946) waarin paramilitaire organisaties en benden massale terreur uitoefenden tegen (Indische) Nederlanders, met duizenden doden als gevolg. De auteur maakt in dit boek zijn reputatie als goed schrijver en boeiend verteller helemaal waar. Het boek kan ook heel goed gebruikt worden als naslagwerk bij de geschiedenis van het Nederlandse dekolonisatiebeleid.

Wil Schackmann
Etta Palm. Van Nederlands eerste feministe tot staatsvijand

G23-11 | Atlas Contact
2022 | 285 pagina's

In dit onderhoudende, vlot geschreven boek reconstrueert de schrijver het avontuurlijke leven van Etta Palm (1743-1799). Etta werd geboren in Groningen, maar bracht de helft van haar leven in Parijs door, waar ze de Nederlandse regering op de hoogte hield van de politieke ontwikkelingen in Parijs. Ze leidde een leven dat in haar tijd bepaald geen standaard vrouwenleven was, zonder echtgenoot en met contacten in de hoogste kringen. Tijdens de Franse Revolutie bracht ze haar ideeën over de rechten van de vrouw naar voren. In 1792 ontvluchtte ze Parijs en vestigde zich in Den Haag waar ze, verdacht van spionage, gevangen werd gezet.

Henk Schulte Nordholt
China en de barbaren. Het verzet tegen de westerse wereldorde

G17-10 | Querido
2018 | 510 pagina's

In dit knap en scherpzinnig geschreven boek geeft de schrijver niet alleen een compact overzicht van de eeuwenoude geschiedenis van het Hemelse Rijk. Hij maakt ook duidelijk hoe dit glorieuze verleden en het verlangen het te herstellen een belangrijke rode draad vormt in de buitenlandse politiek van de huidige Chinese leiders, zowel in hun omgang met de omringende landen als de Verenigde Staten. Het boek is onmisbaar voor wie meer wil weten over China en zijn geschiedenis en mogelijke toekomst.

Angelie Sens
De kolonieman. Johannes van den Bosch. 1780-1844 - volksverheffer in naam van de koning
 G20-20 | Balans
 2019 | 477 pagina's

Johannes van den Bosch zal bij velen bekend zijn als de stichter van de Maatschappij van Weldadigheid die op de Drentse hei koloniën stichtte, maar de man was zoveel meer. Hij was zeer overtuigd van zijn eigen gelijk en van de maakbaarheid van mens en samenleving. Hij was ook een visionaire militair, bestuurder, econoom en staatsman waarbij al zijn activiteiten waren gericht op de economische en sociale verheffing van de mensen die onder zijn gezag vielen. Tijdens zijn leven vielen hem verschillende kwalificaties ten deel, van utopisch socialist tot kille, ongeduldige manager die als een soort Macher de bevelen van de koning stipt en nauwgezet uitvoerde. In deze prettig leesbare, goed geschreven fascinerende biografie beschrijft de auteur de verschillende bezigheden van haar hoofdpersoon, onderzoekt de diverse kwalificaties en de reputatie van Van den Bosch, nuanceert waar nodig en laat het eindoordeel over aan de lezer.

Russell Shorto
Lied der Revolutie. Geschiedenis van de Amerikaanse Vrijheid
 G19-21 | Ambo | Anthos
 2017 | 516 pagina's

De auteur is bekend door zijn boek over de Nederlandse invloed op de vroege geschiedenis van New York. Ditmaal beschrijft hij de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog aan de hand van biografieën van mensen die leefden

in die tijd. Soms in een hoofdrol, zoals George Washington en de Britse minister die zijn grote tegenstander was, maar ook schrijft hij over de bewogen levens van een negerslaaf, een indianenopperhoofd, een eigenzinnige politicus van Hollandse afkomst en een geëmancipeerde vrouw. Zij streefden naar een onafhankelijkheid die afweek van waar Washington en zijn soldaten voor vochten. De New York Times: "The intertwined stories of Revolution Song give a sense of how far-reaching the War of Independence was".

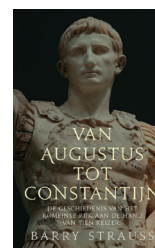
Hubert Smeets
De wraak van Poetin. Rusland contra Europa
 G17-12 | Prometheus / Bert Bakker
 2015 | 264 pagina's

Een zeer informatief boek voor wie enig inzicht wil krijgen in de achtergrond van Poetins optreden in de laatste jaren. Eigenlijk is het een boek over de ondergang van het oude Rusland (de Sovjet-Unie) onder Gorbatsjov en Jeltsin en de pogingen van Poetin te komen tot een soort 'revival', een herstel van Rusland in oude glorie. Zonder oog te hebben voor de genoemde personen is de assertiviteit van het nieuwe Rusland nauwelijks te begrijpen. Smeets heeft ook oog voor de structurele oorzaken van het feit dat Rusland zich nu hard tegen Europa keert. Rusland moet volgens Poetin weer een macht van betekenis worden in Europa en de 'herovering' van de Krim is waarschijnlijk slechts een eerste stap.

René van Stipriaan
De zwijger. Het leven van Willem van Oranje
 G23-13 | Querido Facta
 2021 | 944 pagina's

Willem van Oranje, Vader des Vaderlands. Wat bewoog hem? Waarom werd hij De zwijger genoemd? Hij speelde een sleutelrol in de Nederlandse Opstand en bij het ontstaan van ons land. Er zijn veel mythes rond zijn persoonlijkheid. In dit boek leren wij hem kennen via zijn correspondentie en door zijn daden. We lezen over zijn ambities, successen, manipulaties en nederlagen. De spanningen in zijn familie, zijn bizarre huwelijksleven en zijn neiging om, als het erop aan kwam, in het verborgene te opereren. Een dik boek, maar prachtig geschreven.

Barry Strauss
Van Augustus tot Constantijn. De geschiedenis van het Romeinse Rijk aan de hand van tien keizers
 G22-13 | Omniboek
 2021 | 332 pagina's

De schrijver behandelt op toegankelijke wijze de tien belangrijkste Romeinse keizers uit de periode 27 voor Christus - 330 na Christus in de vorm van korte biografieën. Doordat er steeds binnen die biografieën een bruggetje is gemaakt naar de volgende periode, krijgt de lezer een globale indruk van de geschiedenis van drie en een halve eeuw Romeins Keizerrijk, zowel wat betreft bestuurlijke veranderingen als een aantal aspecten van de sociale ontwikkelingen. De auteur schenkt opmerkelijk veel aandacht aan de activiteiten van de keizers als bouwheer en aan de rol van de vrouwen en

moeders van de keizers, die op de achtergrond veel invloed hebben gehad. De tekst wordt voorafgegaan door (vereenvoudigde) genealogieën van de betreffende keizerlijke families en door kaarten van Rome en het Rijk.

Pierre Trouillez

De Franse Revolutie en het christendom. De gewelddadige scheiding tussen Kerk en Staat

G21-18 | Omniboek
2019 | 290 pagina's

In een helder en goedgestructureerd betoog schildert de auteur de ontwikkelingen in de verhouding van de Franse revolutionaire staat en het katholieke christendom in de periode 1789 tot Napoleon. In deze vlot geschreven mentaliteitsgeschiedenis weerlegt hij de misvatting dat in heel de revolutionaire periode sprake was van kerkvervolging. De pogingen om een nationale kerk op te zetten als tegenhanger van Rome mislukten omdat de staat deze kerk tot instrument van zijn beleid wilde reduceren. De clerus en de gelovige bevolking bleven zich daartegen verzetten en met succes. De auteur lardeert zijn betoog met biografische schetsen, opmerkelijke citaten en veelzeggende anekdotes. Het boek is voorzien van goede kaarten. Het schetst een verrassend beeld van de geschiedenis van de kerk ten tijde van de Franse Revolutie.

Luit van der Tuuk

De Franken. Middelleeuwse geschiedenis van de Lage Landen

G22-14 | Omniboek
2021 | 274 pagina's

In dit boek belicht Luit van der Tuuk een vrij onbekend deel van onze vaderlandse geschiedenis. Nederland was eeuwenlang onderdeel van het Frankische Rijk en is daarmee deel van de Frankische geschiedenis. Aan de hand van zestien heersersportretten voert de schrijver ons door ca. 500 jaar geschiedenis. Hij verlevendigt en verduidelijkt zijn verhaal met bronfragmenten, illustraties en stambomen. Voor iedereen die eens kennis wil maken met dit 'duistere' deel van onze geschiedenis.

Frans Verhagen

Pilgrim Fathers. Van Leiden naar het beloofde land, 1620

G21-19 | Omniboek
2020 | 141 pagina's

Vierhonderd jaar geleden, in 1620, kwam een groep Engelse kolonisten aan voor de kust van New England. Zij hadden om religieuze redenen hun land verlaten en wij kennen hen als de Pilgrims of *Pilgrim Fathers*. Amerikakenner Frans Verhagen vond de vierhonderdste verjaardag van deze gebeurtenis een goede gelegenheid om de geschiedenis van deze mensen onder de aandacht van een breed publiek te brengen. Hun komst is een mijlpaal in de Amerikaanse geschiedenis die elk jaar met Thanksgiving herdacht wordt. Dit boek is vooral geschikt als eerste kennismaking met dit stukje geschiedenis.

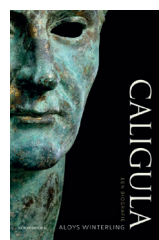
Alexander Waugh

De Wittgensteins. Geschiedenis van een excentrieke familie

G14-15 | De Bezige Bij
2008 | 415 pagina's

Het boek gaat over het wel en

wee van de steenrijke Weense familie Wittgenstein in de periode rond de beide wereldoorlogen. Vader Karl was grootindustrieel en mecenas. Drie van zijn zonen pleegden om verschillende redenen zelfmoord. De twee andere zonen werden wereldberoemd: Paul als eenarmige pianist voor wie vele grote componisten pianoconcerten schreven, Ludwig als filosoof in Cambridge. Hoewel katholiek opgevoed, werd de familie in de nazitijd als joods bestempeld, maar na veel gesteggel en tegen inlevering van een belangrijk deel van hun kapitaal met rust gelaten. Uitgebreid komen de politieke, economische en sociale gebeurtenissen in Oostenrijk en daarbuiten aan bod.

Aloys Winterling

Caligula

G25-13 | Uitgeverij
Bornmeer |
Noordboek
2024 | 218 pagina's

Caligula geldt als één van de wreedste heersers die over Rome hebben geregeerd, waarbij hij meestal voor volslagen waanzinnig wordt gehouden. Aloys Winterling ontzenuwt veel beweringen van de klassieke biografen en concludeert dat zijn biografen er belang bij hadden de keizer als krankzinnige, wrede tiran de geschiedenis te doen ingaan. Het werk doet nadenken over de complexiteit van historische figuren en de verslaggeving daaromtrent.

Hans Woller
Mussolini. De eerste fascist

G22-15 |
Alfabet Uitgevers
2021 | 312 pagina's

Mussert was een bewonderaar van Mussolini. Hij was niet de enige, Winston Churchill was ook een bewonderaar van deze 'krachtige leider' en Hitler bleef altijd erg jaloers op de staatsgreep van Mussolini in 1922. Terwijl we over Mussert, Churchill en Hitler veel weten, bleef in Nederland de kennis over Mussolini nogal bescheiden. Met deze beknopte biografie van een volgens Woller 'seksverslaafde' Mussolini zou daar een einde aan kunnen komen. Woller wil een beknopt en helder overzicht bieden. Dat lukt goed vanaf hoofdstuk vier. De eerste drie hoofdstukken lezen door de vele namen en groeperingen lastiger. Woller laat zien hoe Mussolini langzamerhand het marxisme losliet en een 'derde weg' zocht tussen het marxisme en het liberaal-burgerlijke kapitalisme. Woller beschrijft diens jonge jaren en hoe iemand uit een 'rood nest' zo'n route naar dictatoriale macht kon afleggen. Die ontwikkeling en het gruwelijke einde van Mussolini worden goed neergezet.

Auke van der Woud
De Nederlanden. Het lege land 1800-1850

G23-15 | Prometheus
2022 | 574 pagina's

In vijf delen en 40 korte hoofdstukken laat Van der Woud op een bijzonder leesbare manier zien waarop die kwalificatie gebaseerd was en hij maakt duidelijk wat de achtergrond ervan was.

Geen tabellen of grafieken, maar in heel duidelijke en beeldende bewoordingen maakt hij die tijd heel sterk invoelbaar. Onderwijl maakt hij duidelijk dat Willem I nauwelijks begaan was met zijn 'onderdanen'.

Auke van der Woud

De steden de mensen. Nederland 1850-1900

G25-14 | Uitgeverij Prometheus | Bert Bakker
2024 | 404 pagina's

In de tweede helft van de 19e eeuw veranderde alles 'op bijna verbijsterende wijze'. Die veranderingen, in bijvoorbeeld infrastructuur, goed drinkwater en energietransitie, waren niet goed denkbaar zonder de nieuwe bestuurscultuur die vanaf 1848 vorm kreeg. De auteur neemt ons mee naar de debatten van die tijd en laat zien hoe met vallen en opstaan uiteindelijk resultaten werden geboekt. Daarmee is dit boek ook leerzaam voor onze eigen tijd.

Ivo van de Wijdeven

De macht van het verleden. Geschiedenis als politiek wapen

G24-14 | 2022
Unieboek | Het Spectrum BV
305 pagina's

De meest in het oog springende politicus, die de geschiedenis van zijn land op zijn eigen manier herschrijft, is Vladimir Poetin. Hij is niet de enige ook anderen zijn er goed in, allemaal spelen ze met historische feiten alsof het een

kaartspel betreft waaruit je naar believe kaarten kunt trekken. Zij laten de burgers van hun land geen ruimte voor een ander dan hun eigen geschiedverhaal. In vijf opstellen vertelt Van de Wijdeven hoe deze politici hun verhaal aan de man brengen. 'De macht van het verleden' stond op de shortlist voor de geschiedenisprijs 2023.

